

**LIETUVOS RESPUBLIKOS APLINKOS MINISTRO
2010-05-31 ĮSAKYMU NR. D1-452 SUDARYTOS MIŠKŲ ŪKIO KONSULTACINĖS
TARYBOS**

POSĖDŽIO PROTOKOLAS

2018 m. gegužės 22 d. Nr. D4-108

Posėdis įvyko 2018 m. gegužės 17 d., pradžia 14³⁰ val., pabaiga 15³⁰ val.

Posėdžio pirmininkas – Miškų ūkio konsultacinės tarybos pirmininkas, aplinkos viceministras Martynas Norbutas.

Posėdžio sekretorė – Aplinkos ministerijos Gamtos apsaugos ir miškų departamento Miškų politikos skyriaus vyriausioji specialistė Giedrė Ričkutė.

Dalyvauja:

Marius Aleinikovas – Lietuvos agrarinių ir miškų mokslų centro filialo Miškų instituto direktorius;

Edmundas Bartkevičius – Aleksandro Stulginskio universiteto Miškų ir ekologijos fakulteto dekanas;

Raimundas Beinortas – Lietuvos medienos pramonės įmonių asociacijos „Lietuvos mediena“ direktorius;

Donatas Dudutis – Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos Gamtos apsaugos ir miškų departamento direktorius, tarybos pirmininko pavaduotojas;

Algis Gaižutis – Lietuvos miško savininkų asociacijos valdybos pirmininkas;

Vidmantas Jusas – Miško darbų rangovų asociacijos vadovas;

Marius Kavaliauskas – Lietuvos miškininkų sąjungos atsakingasis sekretorius;

Nerijus Kupstaitis – Aplinkos ministerijos Gamtos apsaugos ir miškų departamento Miškų politikos skyriaus vedėjas;

Remigijus Lapinskas – Lietuvos biomasės energetikos asociacijos „Litbioma“ valdybos narys;

Marius Pulkauninkas – valstybės įmonės Valstybinių miškų urėdijos direktorius;

Albertas Stanislovaitis – Valstybinės saugomų teritorijų tarnybos prie Aplinkos ministerijos direktorius;

Albinas Tebėra – Kauno miškų ir aplinkos inžinerijos kolegijos direktorius;

Juozas Ūsas – Lietuvos miško ir miško pramonės darbuotojų profesinių sąjungų federacijos patarėjas;

Valdas Vaičiūnas – valstybės įmonės Valstybinių miškų urėdijos direktoriaus pavaduotojas;

Paulius Zolubas – Valstybinės miškų tarnybos direktorius.

Kiti posėdžio dalyviai:

Zbignevas Glazko – Aplinkos ministerijos Gamtos apsaugos ir miškų departamento Miškotvarkos ir miško išteklių skyriaus vedėjas;

Viktoras Karašauskis – Aplinkos ministerijos Gamtos apsaugos ir miškų departamento Miškotvarkos ir miško išteklių skyriaus vedėjo pavaduotojas;

Albertas Kasperavičius – Valstybinės miškų tarnybos direktoriaus pavaduotojas.

SVARSTYTA:

Dėl valstybinių miškų pagrindinių miško kirtimų normos 2019-2023 metams nustatymo.

Valstybinė miškų tarnyba pristato pasiūlymus dėl valstybinių miškų pagrindinių miško kirtimų normos 2019-2023 metams. Siūloma norma apskaičiuota remiantis darnaus miškų ūkio principais – vertinant pagal metinį nedienos tūrio prieaugį. 2016 m. bendras medienos tūrio prieaugis – 7,6 mln. m³, iš jo natūralus atkritimas dėl vėjo, vabzdžių, ligų ir kt. - 16,6 proc. (dalis iš natūraliai

atkretančių medžių iškertama). Likusi metinio prieaugio dalis laikoma grynuoju prieaugiu, kurio dalis yra naudojama kertant tarpiniais ir pagrindiniais miško kirtimais. Kaupiamas medienos tūris sudaro apie 24 proc., arba 1,8 mln. m³. III-IV grupės miškuose kasmet iškertama apie 60 proc. bendrojo prieaugio arba 71 proc. grynojo prieaugio. Tarptautiniu mastu, vertinant prieaugio panaudojimą darnaus miškų ūkio kriterijų požiūriu pripažįstama, kad jei iškertama mažiau kaip 95 proc. grynojo prieaugio tai vertinama gerai, 95-100 proc. patenkinamai, virš 100 proc. blogai.

Lietuvoje miško kirtimai vykdomi pagal medžių amžių, todėl norint užtikrinti tolygų naudojimą, visų amžiaus klasių medynų turėtų būti apytiksliai vienodai. Pristatoma III-IV grupės miškuose vyraujančių medžių rūšių amžiaus struktūra bei siūlymai dėl optimalių šių medynų naudojimo apimčių, kurios ilgalaikėje perspektyvoje užtikrintų tolygų naudojimą, lygintų amžiaus struktūrą ir mažintų perbrendusių medynų kaupimąsi.

2009 m. valstybinių miškų pagrindinių miško kirtimų norma buvo pradėta tvirtinti išreiškiant ją ekvivalentiniu plotu (iki 2009 m. buvo tvirtinamas tik iškertamos medienos tūris). 2009 m. patvirtinta 10,5 tūkst. ha plotas, vėliau, nustatant kirtimų normą kitam 5 metų laikotarpiui šis plotas nežymiai padidintas. Atkreiptinas dėmesys, kad patvirtinta pagrindinių miško kirtimų norma yra tik maksimali leistina riba, kuri niekada nebuvo iškirsta. Ši norma apskaičiuota tik III-IV grupės miškams. Be to, skaičiuojant siūlomą normą nėra vertinami laisvos valstybinės žemės fonde esantys miškai, kurie rezervuoti nuosavybės teisių atkūrimui ir nuolat perdavinėjami valstybės įmonei Valstybinių miškų urėdijai valdyti patikėjimo teise.

Atsižvelgiant į nuolat didėjančią medienos tūrio prieaugį, didėjančius perbrendusių medynų plotus, Valstybinės miškų tarnybos teigimu, tikslinga didinti ir pagrindinį miško naudojimą. Siūloma nustatyti pagrindinių miško kirtimų norma - 11850 ha ekvivalentinis plotas (6 proc. daugiau nei 2014-2018 m. patvirtinta pagrindinių miško kirtimų norma), šiame plote iškertant 3 620 tūkst. m³ (15 proc. daugiau nei 2014-2018 m. patvirtinta pagrindinių miško kirtimų norma). Siūloma pagrindinių miško kirtimų norma sudarytų 78 proc. grynojo prieaugio. Toks medienos prieaugio panaudojimo rodiklis tarptautiniame kontekste būtų vertinamas gerai.

R. Lapinskas klausia kokios pagrindinės medienos tūrio prieaugio didėjimo priežastys. Siūlo plačiau viešinti šį faktą, nes tiek visuomenėje, tiek miškininkų bendruomenėje yra nežinančių ar netikinčių didėjančiu prieaugiu. Be to, siūlo įvertinti laisvos valstybinės žemės fonde esančių miškų, kurie rezervuoti nuosavybės teisių atkūrimui, potencialą.

P. Zolubas informuoja, kad medienos tūris ir jo prieaugis skaičiuojami remiantis nacionalinės miškų inventorizacijos duomenimis. Prieaugio didėjimą lemia daug veiksnių, tai priklauso nuo miškingumo didėjimo, medynų, kurie sukaupia didesnę medienos tūrį, plotų didėjimo, taikomų miškininkystės priemonių ir kt.

A. Stanislovaitis kelia klausimą ar yra poreikis šiuo metu didinti miško kirtimų normą. Siūlo apsvarstyti miško naudojimo II grupės miškuose mažinimą arba visišką atsisakymą. Tai prisidėtų prie miškų gamtosauginės vertės didinimo.

R. Beinortas pažymi, kad dėl suplanuotų 0,5 mlrd. eurų investicijų į medienos pramonę, papildomos medienos poreikis yra aktualus (paskaičiuota, kad reikalingi papildomi 2 mln. m³ medienos). Tačiau, jo teigimu, didinant miško kirtimų normą, kartu turėtų būti numatytos priemonės, kurios užtikrintų iškertamos papildomos medienos perdirbimą Lietuvoje ir didesnės pridėtinės vertės kūrimą.

M. Aleinikovas pritaria miško kirtimų normos didinimui. Tačiau atkreipia dėmesį, kad trūksta dėmesio dėl perbrendusių medynų problemos sprendimo. Siūlo svarstyti galimybę šiuos medynus naudoti kuo intensyviau, pvz., biokurui, o vietoje iškirstų perbrendusių medynų sodinti naujus, vertingesnius medynus. Tai būtų naudinga ir kovos su klimato kaita kontekste.

A. Gaižutis mano, kad Valstybinės miškų tarnybos pasiūlyta pagrindinių miško kirtimų norma per maža, nes ji skaičiuota tik nuo grynojo medienos tūrio prieaugio. Pažymi, kad ūkinės veikla turi būti orientuota į vertės kūrimą ir jos savalaikį paėmimą savininko, t. y. valstybės naudai. Atsižvelgiant į didėjančius perbrendusių medynų plotus mano, kad tikslinga būtų įvertinti kokie nuostoliai yra patiriami, kai subrendę medynai yra nenaudojami tol, kol jie tampa perbrendusiais. Atsižvelgiant į Valstybinės miškų tarnybos nurodytas priežastis, dėl kurių tikslinga didinti pagrindinių miško kirtimų normą, taip pat į numatomas investicijas į medienos pramonę, mano, kad siūloma pagrindinių miško kirtimų norma yra per maža, ir siūlo ją didinti dar 3 proc., - t. y. iki 12 200 ha.

M. Kavaliauskas. Būtina turėti omenyje, kad reikės įgyvendinti daug priemonių, susijusių su klimato kaita, todėl būtina vertinti kaip tai paveiks miškininkystę, ar ateityje atitiksime tarptautinius reikalavimus ir įgyvendinsime įsipareigojimus.. Dėl amžiaus klasių struktūros išlyginimo, teigia, kad tai yra siekiamybė, bet ji neįmanoma, nes miško kirtimų normą tvirtina politikai. Be to, pažymi, kad toks skaičiavimo metodas jau yra atgyvenęs, kaip ir kirtimo amžius. Pažymi, kad skaičiuojant miško kirtimų normą tikslinga būtų atspindėti kaip siūloma norma įtakos anglies kaupimą.

M. Pulkauninkas pažymi, kad Vyriausybės patvirtinta pagrindinių miško kirtimų norma yra maksimali. Valstybės įmonė Valstybinių miškų urėdija skelbia medienos pardavimo aukcionus patvirtintos normos ribose, o kerta tik tuomet, kai aukcionai yra įvykę ir mediena parduota. Pažymi, kad siūloma nustatyti pagrindinių miško kirtimų norma ateinančiam 5 metų laikotarpiui jau turėtų būti vertinama ir padidėjusio valstybinių miškų ploto kontekste, atsižvelgiant į nuolat didėjantį valstybinių miškų plotą dėl rezervuotų nuosavybės teisių atkūrimui miškų perdavimo.

M. Norbutas apibendrina, kad diskusijos metu išsiskyrė 3 pasiūlymai dėl pagrindinių miško kirtimų normos:

1. Pritarti Valstybinės miškų tarnybos pasiūlytai padidintai normai – 11850 ha..
2. Palikti 2014-2018 m. nustatytą pagrindinių miško kirtimų normą – 11168 ha.
3. Siūlyti padidinti dar 3 proc. nuo Valstybinės miškų tarnybos pasiūlymo – 12 200 ha.

Įvyko tarybos narių balsavimas: 10 balsų už 1-ą pasiūlymą; 4 balsai už 2-ą pasiūlymą; 2 balsai už trečią pasiūlymą.

NUTARTA:

Siūlyti Lietuvos Respublikos aplinkos ministrui teikti Lietuvos Respublikos Vyriausybei nutarimo projektą, kuriame siūloma nustatyti pagrindinių miško kirtimų normą valstybiniuose miškuose - 11850 ha ekvivalentinis plotas (6 proc. daugiau nei 2014-2018 m.), šiame plote iškertant 3 620 tūkst. m³ (15 proc. daugiau nei 2014-2018 m.).

Posėdžio pirmininkas

Martynas Norbutas

Posėdžio sekretorė

Giedrė Ričkutė